

Datatalousfoorumi

8.11.2021

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ

Ohjelma

12.00 Tilaisuuden avaus

Maria Rautavirta, yksikön johtaja, liikenneneuvos, LVM

12.05 Ajankohtaiset EU-lainsäädäntöhankkeet

12.30 DGA ja Data Act; raamit data-avaruuksien synnyttämiseksi

Maria Rautavirta, yksikön johtaja, liikenneneuvos, LVM

12.50 Selvitys data-avaruuksien kehityksen tilanteesta

Marko Turpeinen, toimitusjohtaja, 1001 Lakes

13.30 Digikompassia kohti – Uuden digitalisaatiota, datataloutta ja julkisen hallinnon kehittämistä ohjaavan ministerityöryhmän ja digitoimiston esittely

Laura Eiro, osastopäällikkö, ylijohdaja, LVM

14.15 Loppukeskustelu

LVM

Ajankohtaiset EU- lainsäädäntöhankkeet

- Datahallintosäädös (DGA) – Lotta Engdahl, LVM
- Digipalvelusäädös (DSA) – Kreetta Simola, LVM
- Digimarkkinasäädös (DMA) – Hannele Timonen, TEM
- Datasäädös (Data Act) – Anna Wennäkoski, LVM
- Sähköisen viestinnän tietosuojasäätely (ePrivacy) – Pauliina Penttilä, LVM

Datahallintosäädös (DGA) 1/2

- Asetusehdotuksessa säädettäisiin
 - edellytyksistä, jotka koskevat julkisen sektorin hallussa olevien tiettyjen datan luokkien uudelleenkäyttöä unionissa
 - datan välityspalvelujen tarjoamisen ilmoitus- ja valvontapuitteista
 - vapaaehtoisen rekisteröitymisen puitteista yhteisöille, jotka keräävät ja käsittelevät altruistisiin tarkoituksiin saataville annettua dataa ("datahyväntekeväisyys")
- Asetuksessa säädettäisiin myös näitä koskevista viranomais- ja muista tehtävistä ja datan siirtämisestä kolmansiin maihin
- Lisäksi asetusehdotuksella perustettaisiin Euroopan datainnovaatiolautakunta

→Kyse menettelysäännöistä, ei velvoitteita jakaa tiettyä data-aineistoa

Datahallintosäädös (DGA) 2/2

- Yksi Euroopan komission data-strategian toimenpiteistä.
- Datastrategian tavoitteena on luoda yhteinen eurooppalainen data-avaruus ja yhteentoimivat datan sisämarkkinat.
- Asetusehdotus ([COM\(2020\) 767 final](#)) on uutta sääntelyä.
- U-jatkokirjelmä eduskunnalle annettu syyskuussa 2021 ([U 1/2021 vp](#)).

- Seuraava Coreper käsittely 9.11.
- Mahdolliset kolmikantaneuvottelut pyritään saamaan valmiiksi syyskaudella 2021.
- Asetuksen siirtymäaika olisi 18 kuukautta.

Digipalvelusäädös (DSA), keitä ja mitä sääntelee?

- Sääntelee **välityspalveluja** (esimerkiksi verkkoalustat, pilvipalvelut, myös hakukonepalvelut)
- Sääntelee välityspalvelujen vastuuvapautta laittomasta sisällöstä ja välityspalvelujen huolellisuusvelvollisuuksia liittyen palvelujen turvallisuuteen ja avoimuuteen.
- Ei sääntelisi palveluntarjoajan vastuuta laittomasta sisällöstä palveluissaan, vaan vastuu määritellään kansallisen oikeuden mukaan.
- Huolellisuusvelvollisuuksia liittyen palvelujen avoimuuteen käyttäjille
- Erityiset huolellisuusvelvollisuudet yli 45 miljoonan EU-käyttäjän erittäin suurille verkkoalustoille ja hakukonepalveluille, esim. että niiden tulee kartoittaa palvelujensa ns. järjestelmäriskit

Digimarkkinasäädös (DMA)

- Yhdenmukaiset säännöt kilpailullisten ja oikeudenmukaisten markkinoiden varmistamiseksi digialalla kaikkialla EU:ssa kun markkinoilla toimii portinvartija

Tavoiteaikataulu

- 25.11. neuvoston yleisnäkemyks
- 13.-16.12. Euroopan parlamentin mietintö
- Trilogit alkuvuodesta 2022

Keskeisiä neuvottelukysymyksiä

- Soveltamisalan ydinalustapalvelut
- Portinvartija-alustoiden velvoitteet
- Jäsenvaltioiden rooli täytäntöönpanossa

Kuva: Bing

Data Act (tulossa)

- Osa EU:n datastrategiaa (2020)
- Arvioitu Q4/2021 tai Q1/2022
- Komission julkinen kuuleminen ja vaikutusarviointi (5/2021)
- Kansalliset konsultaatiot (kesäkuu-heinäkuu 2021)
- VN E-selvitys E 86/2021 vp (heinäkuu 2021)
- Vastaus komission julkiseen kuulemiseen (elokuu 2021)
- Ennakkovaikuttamisen toimet (loppuvuosi 2021)
 - Non-paper
 - Keskustelut DG Connect
 - Muut EU jäsenmaat: workshop ja keskustelut
- Kansallinen koordinaatio

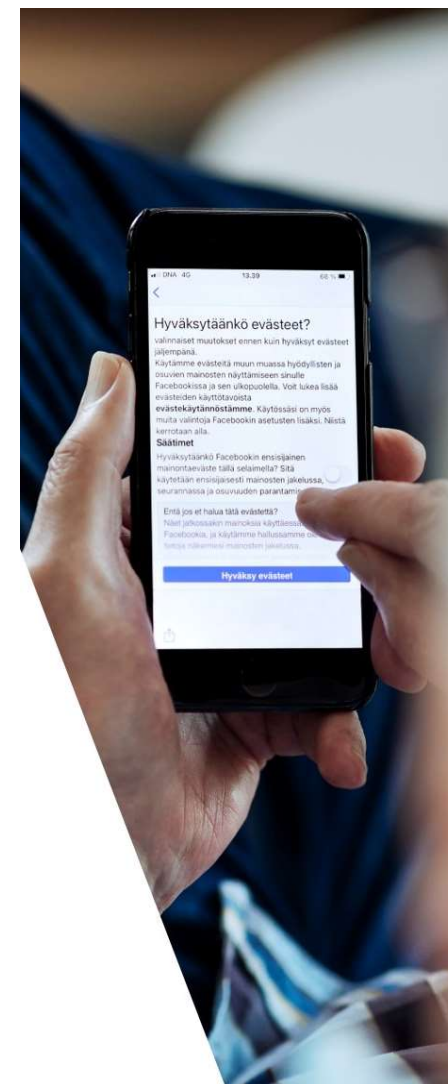
Data Act – Suomen prioriteettejä

- pääsy dataan
- yhteentoimivuus (ns. interoperability)
- datan siirrettävyys
- datan jakamisen ehdot ja käytännöt - yhtäläiset kaikille
- metadatan rooli
- datan uudelleenkäyttö
- hajautettuja data-virtoja (decentralised data flows)
- data-avaruuDET

Sähköisen viestinnän tietosuojasäätely ePrivacy

- Komission ehdotus ja parlamentin kanta 2017
- Neuvoston trilogimandaatti helmikuussa 2021
- Seuraava trilogineuvottelu 18.11.2021
- Tekniset neuvottelut edenneet hitaasti
 - Keskittyneet asetuksen III lukuun (sähköinen suoramarkkinointi ja luettelopalvelut)
- Sopua ei tulla saavuttamaan Slovenian PJ-kaudella

DGA ja Data Act; raamit data-avaruuksien synnyttämiseksi

Maria Rautavirta
Yksikön johtaja, liikenneneuvos, LVM

Human-centric data policy

EU2019.FI

LEARN

SHARE

ACT

ACCESS

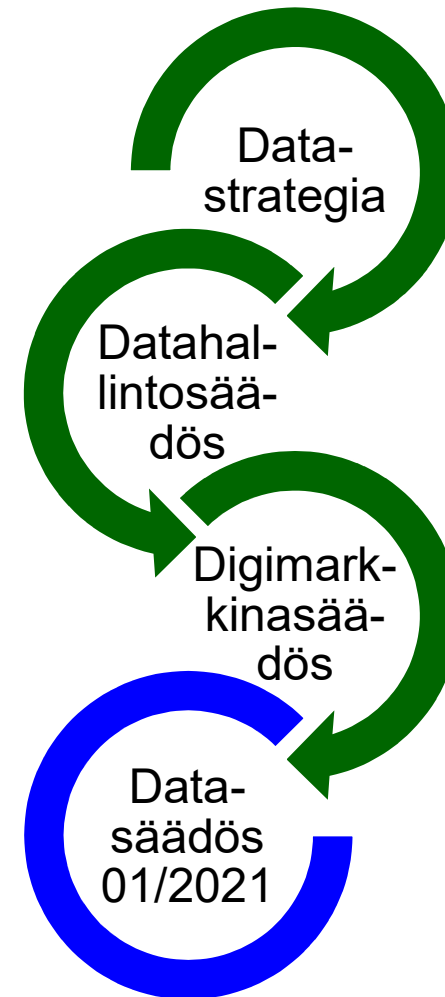
TRUST

INNOVATE

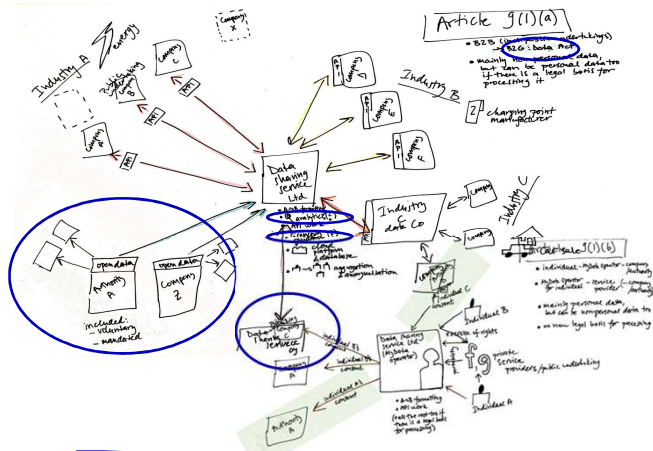

Euroopan datastrategian tavoitteena on tehdä EU:sta esikuva datavetoisille yhteiskunnille. EU haluaa luoda datan sisämarkkinat, joilla data voi liikkua vapaasti eri maiden ja alojen välillä. Tästä hyötyvät niin yritykset, tutkijat kuin julkishallintokin.

Kun data on henkilötietoja lukuun ottamatta kaikkien saatavilla, kansalaiset, yritykset ja organisaatiot saavat paremman perustan päätöksilleen.

Säädösneuvottelut

EU-rahoitushaut ~ 2mrd eur

Data-avaruudet

Datahallintosäädöksen keskeinen sisältö

Vaatimukset datan välityspalveluille

- Soveltamisala
 - vapaaehtoiset ja avoimet välityspalvelut
 - henkilötietojen välityspalvelut
 - dataosuuskuntien palvelut
 - Ilmoitusvelvollisuus
- Ilmoitusmenettely
- Vähimmäisvaatimukset, mm.
 - eriyttäminen, kiello hyödyntää laajemmin dataa
 - Syrjimättömyys
 - Yhteentoimivuus
 - turvallisuus, jatkuvuus
- Viranomaisvalvonta

Data-altruismi ("Datahyväntekeväisyys")

- "Unionissa tunnustettu data-altruismipohjainen organisaatio"
- Rekisteröintimahdollisuus
 - yleisen edun mukainen organisaatio
 - voittoa tavoittelematon
 - eriyttäminen
- Vähimmäisvaatimukset, mm.
 - avoimuusvaatimukset
 - erityisvaatimukset datan haltijoiden etujen turvaamiseksi
- Viranomaisvalvonta

Muut säännökset

- Määritelmät
- Viranomaisten toimivalta, menettely ja yhteistyö
- Datainnovaatiolautakunta
 - avustava ja koordinoiva
 - Yhteentoimivuuden edistäminen
- Kansainvälinen pääsy ja oikeusalan yhteistyö

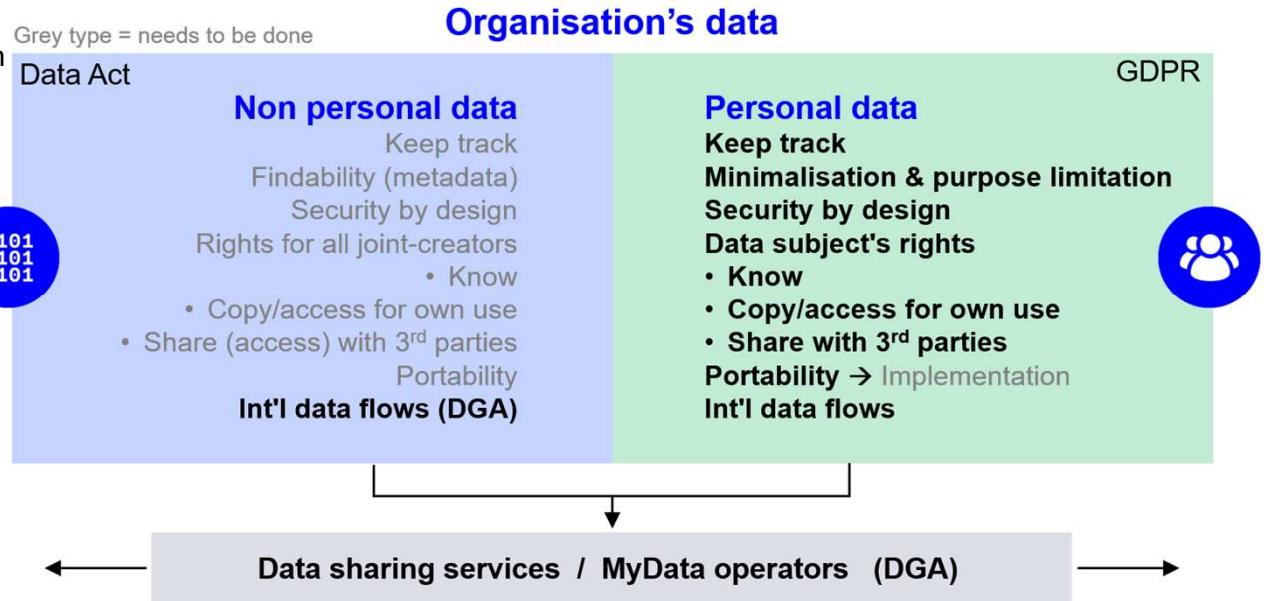
Datasäädös

Datasäädös (Q4/2021)

Aloite voisi sisältää muun muassa seuraavia toimia:

1. julkisen sektorin pääsy yksityisen sektorin dataan, jolla on merkitystä yleiselle edulle
2. yritysten välinen datan jakaminen
3. älykkäät sopimukset (smart contracts) datan jakamisen helpottamiseksi
4. oikeudet esineiden internetistä syntyvässä dataan teollisuudessa
5. pilvipalvelutarjoajan vaihtamisen helpottaminen business-käyttäjille
6. yleisen tietosuoja-asetuksen 20 artiklan mukaisen oikeuden täydentäminen (oikeus siirtää tietonsa palveluntarjoajalta toiselle)
7. tietokantasuojadirektiivin uudelleenarviointi
8. muiden kuin henkilötietojen suojaaminen siirrettäessä tietoja kolmansiin maihin

9.1182021

Source: ODI/ Mapping the wide world of data sharing

Selvitys data-avaruuksien kehityksen tilanteesta

Marko Turpeinen
Toimitusjohtaja, 1001 Lakes

Digikompassia kohti

Uuden digitalisaatiota, datataloutta ja julkisen hallinnon kehittämistä ohjaavan ministerityöryhmän ja digitoimiston esittely

Laura Eiro

Osastopäällikkö, ylikkohtaja, LVM

Loppukeskustelu

The background of the slide features a photograph of the European Union flag waving on a tall pole. The flag is blue with twelve yellow stars arranged in a circle. The scene is set in front of a modern, multi-story building with large glass windows and curved architectural elements. The lighting suggests a bright, sunny day, with a slight lens flare effect on the right side of the image. A large, solid blue triangle is overlaid on the left side of the image, containing the text.

Kiitos

Maria Rautavirta
Maria.rautavirta@lvm.fi

LVM LIIKENNE- JA
VIESTINTÄMINISTERIÖ